

ΤΑΞΗ: Β' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Σάββατο 27 Απριλίου 2024

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

ΟΗΕ: Τα έμφυλα στερεότυπα παραμένουν

«βαθιά ριζωμένα» στις κοινωνίες

Τα τελευταία δέκα χρόνια δεν σημειώθηκε καμία πρόοδος στον περιορισμό των έμφυλων στερεοτύπων από τις κοινωνίες, παρά την εμφάνιση κινημάτων υπέρ των δικαιωμάτων των γυναικών, όπως το MeToo, σύμφωνα με έκθεση του ΟΗΕ* για την Ανάπτυξη (UNDP*). Σε αυτήν παρατηρήθηκε πως τα κοινωνικά πρότυπα που βασίζονται στα έμφυλα στερεότυπα είναι ευρέως διαδεδομένα στον κόσμο, τόσο μεταξύ των ανδρών, όσο και μεταξύ των γυναικών, με σχεδόν το 90% του παγκόσμιου πληθυσμού να ενστερνίζεται τουλάχιστον ένα στερεότυπο από τα επτά που εξετάστηκαν στο ίδιο πρόγραμμα.

Η ίδια έκθεση αναφέρει ότι οι προκαταλήψεις αυτές είναι διαδεδομένες μεταξύ των ανδρών και των γυναικών, γεγονός που καταδεικνύει ότι είναι βαθιά ριζωμένες και επηρεάζουν σε αντίστοιχο βαθμό το κάθε φύλο. Σχεδόν εννέα στους δέκα άνδρες και γυναίκες έχουν θεμελιώδεις προκαταλήψεις εις βάρος των γυναικών, ενώ το ποσοστό των ανθρώπων που έχει υιοθετήσει τουλάχιστον μία προκατάληψη δεν έχει αλλάξει σχεδόν καθόλου την προηγούμενη δεκαετία.

Τα ποσοστά της έρευνας είναι ενδεικτικά για τη διαιώνιση των κοινωνικών στερεοτύπων σε παγκόσμιο επίπεδο. Σχεδόν ο μισός παγκόσμιος πληθυσμός (49%) εξακολουθεί να πιστεύει ότι οι άνδρες είναι καλύτεροι πολιτικοί ηγέτες από τις γυναίκες και μόνο το 27% πιστεύει ότι είναι σημαντικό για τη δημοκρατία οι γυναίκες να έχουν τα ίδια δικαιώματα με τους άνδρες. Εξάλλου, το 46% του παγκόσμιου πληθυσμού εκτιμά ότι οι άνδρες έχουν μεγαλύτερο δικαίωμα στην εργασία, ενώ το 43% ότι οι άνδρες είναι καλύτεροι ως επικεφαλής επιχειρήσεων. Τέλος, το 28% πιστεύει ότι η πανεπιστημιακή εκπαίδευση είναι πιο σημαντική για τους άνδρες.

Παράλληλα, ανησυχητικές είναι και οι απόψεις αναφορικά με τη βία εναντίον των γυναικών, με το ένα τέταρτο του παγκόσμιου πληθυσμού να θεωρεί ότι ένας άνδρας δικαιολογείται να χτυπά τη σύντροφό του. Οι προκαταλήψεις αυτές αποτελούν «εμπόδια» για τις γυναίκες και οδηγούν σε παραβιάσεις των δικαιωμάτων τους.

«Τα κοινωνικά πρότυπα που περιορίζουν τα δικαιώματα των γυναικών επηρεάζουν αρνητικά την κοινωνία στο σύνολό της, καθυστερώντας την πρόοδο της ανθρωπίνης

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2024
Β' ΦΑΣΗ

E_3.Nλ2Γ(ε)

ανάπτυξης. Όλος ο κόσμος θα βγει κερδισμένος, αν είναι εγγυημένες η ελευθερία και η ισχύς των γυναικών», σχολίασε ο Πέδρο Κονσεϊσάο διευθυντής του UNDP. Η Αρόα Σαντιάγο, ειδική σε θέματα φύλου στο UNDP επεσήμανε πως πρέπει η κοινωνίες να αποβάλλουν τα έμφυλα στερεότυπα και να αλλάξουν οι σχέσεις εξουσίας μεταξύ των γυναικών και των ανδρών.

Καθημερινά εξάλλου γινόμαστε μάρτυρες αρκετών στερεοτυπικών αντιδράσεων και προκαταλήψεων, οι οποίες κάθε άλλο παρά κοσμούν τον πολιτισμό μας. Είναι χρέος μας να κοιτάξουμε στα μάτια αυτόν τον κίνδυνο, ώστε όλοι οι άνθρωποι να αντιμετωπίζονται με ισότητα, αλλά και σεβασμό!

Αθηναϊκό-Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων
Διασκευασμένο για τις ανάγκες της εξέτασης
(12 Ιουνίου 2023)

*ΟΗΕ= Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών

*UNDP= United Nations Development Programme: Πρόγραμμα του ΟΗΕ για την Ανάπτυξη

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Ρόδα αειθαλή

Η ομορφιά των γυναικών που άλλαξαν τη ζωή μας
βαθύτερα κι από εκατό επαναστάσεις
δε χάνεται, δε σβήνει με τα χρόνια
όσο κι αν φθείρονται οι φυσιολογικές
όσο κι αν αλλοιώνονται τα σώματα.
Μένει στις επιθυμίες που κάποτε προκάλεσαν
στα λόγια που έφτασαν έστω αργά
στην εξερεύνηση δίχως ασφάλεια της σάρκας
στα δράματα που δεν έγιναν δημόσια
στα καθρεφτίσματα χωρισμών, στις ολικές ταυτίσεις.
Η ομορφιά των γυναικών που αλλάζουν τη ζωή
μένει στα ποιήματα που γράφτηκαν γι' αυτές
ρόδα αειθαλή αναδίδοντας το ίδιο άρωμά τους
ρόδα αειθαλή, όπως αιώνες τώρα λένε οι ποιητές.

Πατρίκιος Τίτος
Η αντίσταση των γεγονότων,
εκδ. Κέδρος, 2000

Παρατηρήσεις

ΘΕΜΑ Α

1ο υποερώτημα

Να πυκνώσετε σε 60-70 λέξεις τα συμπεράσματα της έκθεσης του UNDP, σύμφωνα με το κείμενο.

Μονάδες 10

2ο υποερώτημα

Να γράψετε στο τετράδιό δίπλα στον αριθμό της στήλης Α το γράμμα από τη στήλη Β που αντιστοιχεί στην ορθή απάντηση (χωρίς αναφορά σε χωρία των κειμένων).

Στήλη Α

Στήλη Β

1. Στην 1 ^η παράγραφο του Κειμένου 1 ο συγγραφέας:	Α. επισημαίνει την εκθετική αύξηση των ανθρώπων που είναι ευαισθητοποιημένοι πάνω σε ζητήματα έμφυλων στερεοτύπων. Β. αναγνωρίζει τη συμβολή του δυτικού κόσμου στην πάταξη των έμφυλων στερεοτύπων. Γ. προβληματίζεται για τη στατικότητα που διέπει την αντιμετώπιση των πολιτών απέναντι σε ζητήματα έμφυλων στερεοτύπων.
2. Στη 2 ^η παράγραφο του Κειμένου 1 τα έμφυλα στερεότυπα:	Α. διατρέχουν σε υψηλό βαθμό το σύνολο ανδρών και γυναικών. Β. αφορούν περισσότερο τους άνδρες, που έχουν πιο έντονες σεξιστικές εκδηλώσεις έναντι των γυναικών. Γ. χαρακτηρίζουν περισσότερο τους ανθρώπους τρίτης ηλικίας που έχουν ένα πιο συντηρητικό πλαίσιο αναφοράς.
3. Σύμφωνα με την 3 ^η παράγραφο του Κειμένου 1 :	Α. η εργασιακή ανέλιξη της γυναίκας είναι δεδομένη πια στις κοινωνίες. Β. τα δύο φύλα ισότιμα καταλαμβάνουν θέσεις εξουσίας στον εργασιακό χώρο. Γ. οι άνδρες φέρουν ακόμα αυτονόητα το δικαίωμα στην εργασία και αναρριχώνται ευκολότερα σε θέσεις ισχύος.

4. Στο Κείμενο 1 η χειροδικία έναντι των γυναικών:	Α. είναι πλειοψηφική άποψη στους κόλπους των ανδρών. Β. είναι πλειοψηφική άποψη στο σύνολο του παγκόσμιου πληθυσμού. Γ. είναι μειοψηφική άποψη στο σύνολο του παγκόσμιου πληθυσμού.
5. Στο Κείμενο 1 ο διευθυντής του UNDP κ. Πέδρο Σκονίσεις υπογραμμίζει:	Α. την σταδιακή εξυγίανση της υφιστάμενης κατάστασης με πρωτοβουλία των Διεθνών Οργανισμών. Β. την αλληλένδετη σχέση των δικαιωμάτων της γυναίκας με την βιώσιμη ανάπτυξη της κοινωνίας. Γ. ότι οι σχέσεις εξουσίας θα εξομαλυνθούν με θεσμικές πρωτοβουλίες σε διεθνικό επίπεδο.

Μονάδες 10

3ο υποερώτημα

Να σχολιάσετε τη μορφή και την επικοινωνιακή αποτελεσματικότητα του τίτλου.

Μονάδες 5

4ο υποερώτημα

Να σχολιάσετε τα παρακάτω σημεία στίξης:

- α.** (4^η παράγραφος) **ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ:** Οι προκαταλήψεις αυτές αποτελούν «εμπόδια» για τις γυναίκες και οδηγούν σε παραβιάσεις των δικαιωμάτων τους.
- β.** (5^η παράγραφος) **ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ:** «Τα κοινωνικά πρότυπα που περιορίζουν τα δικαιώματα των γυναικών ... αν είναι εγγυημένες η ελευθερία και η ισχύς των γυναικών», σχολίασε ο Πέδρο Κονσεϊσάο διευθυντής του UNDP.
- γ.** (6^η παράγραφος) **ΘΑΥΜΑΣΤΙΚΟ:** ...ώστε όλοι οι άνθρωποι να αντιμετωπίζονται με ισότητα αλλά και σεβασμό!

Μονάδες 6

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2024
Β' ΦΑΣΗ

Ε_3.Νλ2Γ(ε)

5ο υποερώτημα

Ποια σύνταξη του ρήματος χρησιμοποιεί ο συντάκτης στην παρακάτω πρόταση του **Κειμένου 1**; Να τη μετατρέψετε στην αντίθετη σύνταξη.

«Τα τελευταία δέκα χρόνια δεν σημειώθηκε καμία πρόοδος στον περιορισμό των έμφυλων στερεοτύπων από τις κοινωνίες»

Μονάδες 4**ΘΕΜΑ Β**

Σε ομιλία που θα εκφωνήσετε στα πλαίσια της εκπροσώπησης του σχολείου σας στη Βουλή των Εφήβων να εκθέσετε παραδείγματα στερεοτύπων που διατρέχουν το σύνολο της κοινωνίας και πλήττουν την υγιή συμβίωση των πολιτών. Κατόπιν, να προτείνετε ενώπιον των συναδέλφων σας εφήβων-βουλευτών εφικτούς τρόπους αντιμετώπισης αυτών των νοσηρών αντιλήψεων. (350-400 λέξεις)

Μονάδες 30**ΘΕΜΑ Γ**

Γ1. Να εντοπίσετε και να σχολιάσετε συνοπτικά τα σχήματα λόγου της αντίθεσης και της επανάληψης που παρατηρούνται στο **Κείμενο 2**. (**Μονάδες 10**)

Γ2. Ο Τίτος Πατρίκιος αξιοποιεί το γ' ρηματικό πρόσωπο στο ποίημά του. Ποιος είναι ο σκοπός αυτής της επιλογής του; (**Μονάδες 10**)

Μονάδες 20**ΘΕΜΑ Δ**

Ποια είναι η άποψη του ποιητικού υποκειμένου στο **Κείμενο 2** για τη σημασία της γυναίκας διαχρονικά; Πιστεύετε πως δικαιολογημένα έχει η γυναίκα σημαντική θέση στην ποίηση; Να απαντήσετε σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

Μονάδες 15